

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА ОБУЧИТЕЛНИТЕ ЗАТРУДНЕНИЯ

по проект BG05M2OP001-2.004-0004 „Развитие на способностите на учениците и повишаване мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (Твоят час)“ – фаза 1, финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейски структурни и инвестиционни фондове.

В ОУ „ШАНДОР ПЕТЬОФИ“ – ГР. ХАСКОВО 2016/2017 УЧЕБНА ГОДИНА

От началото на учебната 2016 - 2017 г. със Заповед № РД09-1072/10.08.2016 г. на Министъра на образованието бяха определени училищата, които да участват в техническото и финансово изпълнение на дейността по проект BG05M2OP001-2.004-0004 „Развитие на способностите на учениците и повишаване мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (Твоят час)“ – фаза 1, финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейски структурни и инвестиционни фондове.

Проектът има за цел да се създадат условия за повишаване потенциала на учениците и на възможностите им за успешно завършване на средното образование чрез допълване, развиване и надграждане на техните знания, умения и компетентности, придобити в рамките на задължителната им подготовка в училище, както и създаване на модел за обществен мониторинг с участието на родителите на учениците, с които ще се осигури разнообразие от възможности за развитие на способностите им.

В началото на учебната година се проведеха поредица от срещи, но които родители, педагогически специалисти, представител на община Хасково бяха запознати с целите и организацията на проекта.

Директорът на училището организира, кординира и контролира подготовката, разработването и утвърждаването на механизъм за идентифициране на индивидуалните интереси, и на образователните затруднения на учениците. Чрез анкети, разговори и беседи се проучиха потребностите и интересите на учениците за участие в извънкласните дейности.

След утвърждаване на групите за преодоляване на обучителните затруднения за съответната учебна година, бяха разработени индивидуални образователни карти на всеки един ученик.

В училището бяха създадени 4 групи с обучителни затруднения:

1. Словото живее и диша в нас
2. Четем и пишем
3. Математиката една предизвикателна наука
4. Българският език – страст и емоция

Налице е съответствие между определените групи в училище с тяхната тематика, която е съобразена със спецификата и потребностите на всеки един ученик. Ръководителите на групите имат съответстваща професионална квалификация, попълни ли са необходимите данни за

----- www.eufunds.bg -----

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

учениците в електронната платформа, разработили и въвели са своите тематични разпределения, провеждат планираните занятия и в график попълват данните за присъствие на учениците в тях. Родителите се включиха активно в провеждането на конкретни занимания, съгласно тематичната програма на съответната група и графика на дейностите. Темите на съответните занимания се уточниха между ръководителя и родителите. С желание и подчертан интерес подпомагаха ръководителите при подготовката на дейностите, както и вземаха активно участие в подготовката и провеждането на публичните изяви.

СЛОВТО ЖИВЕЕ И ДИША В НАС – РЪКОВОДИТЕЛ КРАСИМИРА КУЗЕВА

Избраната дейност за учениците от 3. клас е „Съзнателно и целенасочено изучаване на българския език и литературата“, която се реализира в клуб "Словото живее и диша в нас". Фазата на проекта обхваща периода 03.11.2016 г.- 09.05.2017 г. Предвидени са 80 часа, разпределени по 2, или 4 часа седмично. Чрез работата по проекта се подпомага успеваемостта на учениците, които срещат трудности при усвояването на учебния материал, компенсират се пропуските, довели до незадоволителни резултати при текущи изпитвания.

В групата са включени деца от ромски произход. Езикова ситуация, в която растат и се развиват ромските деца, е различна в зависимост от степента на усвояване на българския език като втори език. В своето ежедневие те си служат приоритетно със своя майчин език. Заради липсата на системни контакти с носители на официалния език те владеят българския език твърде незадоволително. Когато си служат с български език, те допускат изключително много грешки, особено по отношение на граматическата правилност. Тези грешки най-често са свързани с неправилно съгласуване на думите, пропускане на служебни думи, нарушения в словоредата и т.н.

Заниманията на групата включваха езикови и литературни упражнения.

Темите по проекта бяха съобразени с необходимостта да бъдат овладени комуникативно-речеви умения.

Чрез играта "Да не сбъркаш!" учениците по лесен, занимателен начин овладяха съществително име, глагол и прилагателно име.

При упражнение върху частите на речта учениците играха играта "Побързай да съставиш изречение!". Някое от децата казва глагол, съществително или прилагателно име. Записват се думите и се правят изречения.

Учениците овладяха частите на речта и граматическите им категории, конструират просто кратко и просто разширено изречение.

Грешат при определяне на род на съществителното име.

Един от основните проблеми е свързан с функционалната грамотност. Учениците не разбират това, което четат. По тази причина заниманията на групата включваха повече часове за четене с разбиране. Децата четеха текстове, отговаряха на въпроси по тях, разпознаваха и оцветяваха илюстрации към текстове. Учениците постигнаха значителен напредък. Ориентират се в текста, отговарят правилно на повечето въпроси.

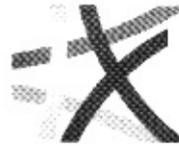
Най-големи трудности срещнаха по темите, които са свързани със съставяне на собствен текст или преразказ на авторов текст и приказка.

С помощта на задачи за: отговор на въпроси по кратък текст, свързване по смисъл на познати думи, свързване по смисъл на две-три изречения, съставяне на кратък текст, за да се разкаже случка или да се предаде лично впечатление от предмет или явление, учениците се справиха с преразказ на текст. Много трудно, с помощта на учител, създават собствен текст.

----- www.eufunds.bg -----

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

Оперативна програма
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

Като цяло децата се забавляваха и показаха, че са повишили нивото на своите знания по БЕЛ.

Препоръки:

Осмисляне на билингвистичното обучение като сериозен дидактичен проблем:

- ✓ създаване на достатъчно ясни и точни предпоставки за разработване на методика, предназначена за учители, работещи с деца билингви, и специализирана литература за тях в бъдеще;
- ✓ разнообразието от дидактическите въздействия в часовете по проекта да бъдат пренасяни в часовете по ЗП с цел създаване на положителни мотивационни нагласи за съпреживяване на учебното съдържание по Бел като личностно значимо;
- ✓ разработване на ефективна методика, освобождаваща децата билингви от страха да общуват на български език;
- ✓ подпомагане на родителите за усъвършенстване на техните умения да увличат и насърчават децата си към четене и развитие на езиковите умения;
- ✓ отваряне на класните стаи за общи дейности с родители и търсене на съвместни пътища за преодоляване на обучителните трудности.

Чрез проект „Твоят час“ училището става желана територия за учениците, тъй като всички от участниците в него намират себе си. Целите на проекта са постигнати и гаранция за това е интересът на учениците.

ЧЕТЕМ И ПИШЕМ – РЪКОВОДИТЕЛ ДАНИЕЛА МОЛЛОВА

Проектът „Твоят час“ е възможност за учениците да намерят себе си чрез извънкласни занимания, да получат необходимата образователна подкрепа там, където е необходимо, от друга страна – възможност за родителите, които могат да бъдат спокойни, че децата им ще бъдат обхванати в училищни форми по специфични интереси. Целта е преодоляване на образователните дефицити на учениците, които срещат затруднения в подготовката си по български език и литература и повишаване мотивацията им за учене.

Децата от клуба "Четем и пишем", 1 клас, са от ромски етнос. За да е успешна целта на проекта, нашите ученици трябваше да се справят и с още една нелека за преодоляване бариера - езиковата, защото владеят българския книжовен език недостатъчно. Учениците билингви не започват от равен старт с децата, чийто майчин език е българският. Почвайки училище, те трябва да допълват и овладяват българската лексика, граматика, синтаксис, да се справят с интерференцията, тъй като двата езика се различават и на фонетично ниво, да се включат в новата обществена среда - училищната. А тя значително се различава от семейната - нови социални правила, различна ценностна система.

В началото на заниманията в групата се установи, че децата не умеят да изказват правилно мислите си на български език, защото им липсва запас от думи. Речедвигателният им апарат не е пригоден да изговаря звуковете и съчетанията им от български език, които липсват в майчиния им език. С течение на времето те показаха своя напредък в усвояването на правописни, пунктуационни и граматически норми по български език. Включваха се с голям интерес в организирания дидактически игри и упражнения. Придобиха по-висока увереност в собствените сили и знания и повишиха мотивацията си за учене. Попълваха пропуските в учебния материал.

----- www.eufunds.bg -----

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

Обучението бе успешно, понеже бе съобразено с определена тема и при определени условия, но винаги в конкретна речева ситуация. Учебните задачи се степенуваха в зависимост от подготовката на всеки един ученик, за да се развие познавателната им активност и умението им да изразяват мислите си правилно на български език. По този начин се постигаше съзнателност в обучението.

Изключителен труд и усилия се полагаха и за правилното българско произношение и за усвояването на изразителността на българската реч. Това наложи удължаването на предбуквения период, с цел натрупване на запас от думи.

Учениците с внимание и интерес се включваха в ситуативни упражнения, които допринасят за затвърдяване на материала; онагледяване - тъй като зрителните и слуховите нагледни средства улесняват речниковата работа, формирането на понятията. Придобиха умения, включвайки работа в скуп за диалогична реч, за разказване.

В края на обучението може да се обобщят следните изводи:

Децата умеят да участват в разговори/да разказват за себе си, за семейството си/ на български език. Могат да отговарят на въпроси, макар и с грешки. На текстово равнище учениците разбират смисъла на текста на български език и имат умения за предаване на същественото в него. Допускат грешки или правят "заемки" на думи и изрази от майчиния си език, но въпреки това се справят с тази задача, което говори за изградени модели в тяхната реч.

Негативът в работата на групата е липсата на ангажираност и визия за бъдещето на децата от страна на родителите. Тяхното участие беше сведено единствено до посещението на публичната изява. Всякакъв друг интерес относно участието като родители в работата на групата липсваше.

Препоръка:

- ангажиране на родителите, участие в училищния живот
- при формиране на групи с обучителни трудности по български език и литература, съставът на групата да не е еднороден, т.е. децата да са не само от малцинствата, а и от български произход. Това би било огромен плюс в работата!

Целта на обучението бе да покаже напредъка на участниците в групата за преодоляване на обучителните затруднения по БЕЛ / Четем и пишем /. Участниците придобиха увереност в своите знания и умения. Показаха напредък в оgramотвяването си. Групата доказа, че да учиш успешно е лесно, стига да откриеш пътя и с желание да го извървиш.

МАТЕМАТИКАТА ЕДНА ПРЕДИЗВИКАТЕЛНА НАУКА – РЪКОВОДИТЕЛ АНТОАНЕТА ПЕТРОВА

Дейността на групата е: допълнителни занимания за повишаване на интереса на учениците към математиката. Провеждане на дейности, свързани с допълване, развиване и надграждане на знанията на учениците, техните умения и компетенции.

Специфични изисквания: развиване на умения за учене. Провеждане на самостоятелна работа. Преодоляване на образователните дефицити на учениците, които срещат затруднения в подготовката си по математика. Засилване на мотивацията за учене. Повишаване на образователните постижения в областта на математиката. Групата се състои от 7 ченици, който са с различни възможности, интереси и потребности. Те по-бавно възприемат учебният материал и имат сериозни пропуски, а часовете в ЗП предвидени по програма не са достатъчни за работа с изоставащите ученици по математика. При усвояване и затвърждаване на знанията на изоставащите ученици се набляга на индивидуалната работа с всеки от тях.

----- www.eufunds.bg -----

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

Целта на изявата бе завършване на занятията по проекта и създаване на интерес към математиката. Работи се на дъската със задачи за повторно изясняване на алгоритмите с коментар и корекции. Работи се индивидуално в тетрадките и групово в работни листи. Всеки ученик постига напредък в овладяването на математическите знания и умения, обусловени от индивидуалните си интелектуални заложби. Учениците са мотивирани и удовлетворени от напредъка си.

Ръководителят на групата със задоволство връчи на победителите грамоти и купи, както и всички участници получиха грамоти за активно участие и старателна подготовка. Занятието завърши със снимки.

БЪЛГАРСКИЯТ ЕЗИК – СТРАСТ И ЕМОЦИЯ – РЪКОВОДИТЕЛ ПАВЛИНА ПЕНЕВА

Деца от клуба "Българският език- страст и емоция", 1 клас, са от етнически малцинства. В началото на заниманията в групата се установи, че децата не умеят да изкажат правилно мислите си на български език, защото им липсва запас от думи. Не изговаря звуковете и съчетанията им от българския език, които липсват в майчиния им език. С течение на времето те показаха своя напредък в усвояването на правописни, пунктуационни и граматически норми по български език. Включваха се с голям интерес в организираните дидактически игри и упражнения. Изключителен труд и усилия се полагаха и за правилното българско произношение и за усвояването на изразителността на българската реч. Това наложи удължаването на предбуквения период, с цел натрупване на запас от думи.

Учениците с внимание и интерес се включваха в ситуативни упражнения, които допринасят за затвърдяване на материала. Придобиха умения, включвайки се в екипна работа за диалогична реч, за разказване.

В края на обучението децата умеят да участват в разговори /разказват за себе си, за семейството си/ на български език. Могат да отговарят на въпроси, макар и с грешки. На текстово равнище учениците разбират смисъла на текста на български език и имат умения за предаване на същественото в него. Допускат грешки или правят заемки на думи и изрази от майчиния си език, но въпреки това се справят с тази задача, което говори за изградени речеви модели. Темите за реализиране обхващаха изречение, дума, сричка, звук, гласните по двойки, сонорни съгласни. Учениците придобиха умения за определяне броя на сричките в думата, броя на звуковете в думата, научиха се да разграничават гласни и съгласни звукове. Усъвършенстваха се уменията за разпознаването на гласните звукове, откриването им в различни позиции и правенето на звуков анализ, откриването на думи и названия на предмети, в които се съдържат дадени звукове, писането под диктовка. В подготовката учениците овладяха техниките за изписване на малките и главни ръкописни букви. Придобиха умения да четат и пишат срички и думи, като изговарят и пишат правилно звуковете.

Обучението бе успешно, понеже бе съобразено с определена тема и при определени условия, но винаги в конкретна речева ситуация. Учебните задачи се степенуваха в зависимост от подготовката на всеки един ученик, за да се развие познавателната им активност и уменията им да изразяват мислите си правилно на български език. По този начин се постигнаше съзнателност в обучението.

Целта на публичната изява бе да покаже напредъка на участниците в групата за преодоляване на обучителните затруднения по БЕЛ „Българският език- страст и емоция“. Участниците придобиха увереност в своите знания и умения и показаха напредък в ограмотвяването си.

----- www.eufunds.bg -----

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

Проектът „Твоят час“ допринесе за надграждане на знания и компететности на учениците, чрез повишаване потенциала им. Той даде възможност на учениците – да намерят себе, да получат необходимата образователна подкрепа, там където е необходимо, от друга страна възможност за родителите, които могат да бъдат спокойни, че децата им ще бъдат обхванати. Проектът е възможност за училищата да станат средища за развитието на потенциала на децата и в крайна сметка за самите учители, които ще могат да допълнят и усъвършенстват това, което правят децата в задължителните часове.

СТАНКА НАНКОВА

Директор на ОУ „Шандор Петъфи“
гр. Хасково

----- www.eufunds.bg -----

Проект BG05M2OP001-2.004-0004 „Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компететности (Твоят час)“ – фаза 1, финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.